

WOKÓŁ KONTROWERSJI ZWIĄZANYCH Z PRAWEM AUTORSKIM

Opracowanie: *adw. Grzegorz Hawrytkiewicz*

Źródło: Biuletyn OKO nr 21, czerwiec 2007r

W dobie rozprzestrzenienia technik multimedialnych często spotykamy się z pytaniami dotyczącymi możliwości korzystania z praw autorskich przynależnych innym osobom.

Ma to praktyczne znaczenie, gdy przegrywamy jakiś czy to program czy też muzykę albo film. Problematykę zakresu praw autorskich, a także dozwolonego użytku chronionych utworów reguluje Ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym. Oznacza to, że nie ma przeszkód, by zakupioną płytę z muzyką lub filmem skopiować i dać pozostałym kręgu osób będących w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.

Oznacza to, że osobom tym możemy podarować skopiowaną płytę bez narażania się na zarzut naruszenia cudzego prawa autorskiego.

Zezwolenie takie znajduje się w art. 23 ust. 2 ustawy.

Oczywistą rzeczą jest, że nie można przekazywać cudzych utworów odpłatnie, gdyż wtedy osiągniemy z danej czynności dochód i wywód dotyczący użytku osobistego przez osoby najbliższe będzie niezwykle trudno wykazać.

Stanowisko przedstawione powyżej nie dotyczy cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz

danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym. Oznacza to, że posłużenie się np. programem komputerowym, który otrzymaliśmy od zaprzyjaźnionej osoby jest nielegalne, gdyż program taki zawiera elektroniczne bazy danych.

W praktyce więc zainstalowanie na komputerze programu komputerowego ściągniętego z Internetu w przypadku, gdy nie jest to wersja bezpłatna stanowiło będzie naruszenie praw autorskich i znaleźć może epilog w wyciągniętych konsekwencjach prawnych i to zarówno karnych - art. 118 prawa autorskiego jak i cywilnych, a związanych z odszkodowaniem.

Twórca może bowiem żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe, zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłaceniu w podwójnej, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione, potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia; twórca może również żądać naprawienia wyrządzonej szkody, jeżeli działanie naruszającego było zawinione. Oznacza to, że w przypadku ujawnienia przez właściwe organy niedozwolonego programu komputerowego możemy spotkać się z koniecznością zapłaceniu stosownego wynagrodzenia za korzystanie z tego programu i jeśli korzystanie było nieumyślne w podwójnej wysokości, zaś gdy umyślnie naruszyliśmy prawo autorskie twórcy nawet potrójnej wysokości.

Jak zatem z powyższego wynika znalezienie na naszym komputerze nielegalnego oprogramowania może kosztować w przypadku ujawnienia kilkakrotnie więcej niż zakup oprogramowania legalnego, o konsekwencjach natury karnej nie wspominając. Wiele firm udostępnia nieodpłatnie oprogramowanie, które choć może mniej popularne spełnia wszelkie wymogi, by pracować na nim i nie martwić się o naruszenie cudzych praw autorskich i związane z tym konsekwencje.

Nic nie stoi na przeszkodzie, by z sieci internetowej ściągnąć określony utwór muzyczny i zapisać go na swoim

nośniku (dysku bądź płycie). Niedopuszczalne jest bowiem udostępnianie cudzego utworu w wersji oryginalnej w postaci opracowania, fonogramu, wideogramu bądź nagrania, a nie posiadanie takiego. Osoba która udostępnia w celu rozpowszechniania cudzy utwór będzie zatem podlegała sankcjom karnym, zaś osoba, która taki utwór dla siebie nagrała odpowiadać nie będzie. Oczywiście aktualna jest tu wcześniejsza uwaga, że posiadanie takiego nośnika z zapisem dotyczyło będzie wyłącznie własnego użytku osobistego nie związanego w żaden sposób z osiągnięciem jakiejkolwiek korzyści majątkowej, gdyż wtedy możemy odpowiadać karnie i następnie cywilnie w zależności od stwierdzenia umyślności, bądź nieumyślności popełnionego czynu.

Reasumując: posiadanie filmów, nagrań pozyskanych nieodpłatnie czy to od znajomych, rodziny czy też w inny sposób na użytek własny z punktu widzenia prawnego jest obojętne. Posiadanie choćby na własny użytek w komputerze programów z naruszeniem prawa autorskiego zawsze będzie mogło spowodować odpowiedzialność związaną z naruszeniem cudzych praw autorskich. Dlatego lepiej korzystać bądź z bezpłatnego oprogramowania, które niektóre firmy udostępniają w Internecie, bądź w przypadku znanych i popularnych programów związanych czy to z systemami operacyjnymi, czy też programów użytkowych przydatnych w pracy z komputerem korzystać z oprogramowania legalnie zakupionego.